

prima instanță: Lazari S.

instanța de apel: M. Ciugureanu, B. Bîrcă și S. Arnăut

Î N C H E I E R E

29 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Svetlana Novac

Judecătorii

Oleg Sternioală și Tatiana Vieru

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Inei Suvaca împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a pricinii civile și compensarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 octombrie 2014,

c o n s t a ț ă:

La 10 iulie 2013, Ina Suvaca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a pricinii civile și compensarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Ina Suvaca a menționat că, la 11 mai 2007 a depus în Judecătoria Orhei cerere de chemare în judecată privind constatarea faptului acceptării succesiunii și a posesiunii asupra apartamentului nr. 83 din or. Orhei, str. M. Sadoveanu.

Sușține reclamanta că, cauza respectivă s-a aflat în proces de examinare pe o perioadă de peste 4 ani, din care motiv consideră că i-au fost încălcate drepturile la un proces echitabil și la examinarea cauzei în termen rezonabil.

Afirmă Ina Suvaca că la 27 iunie 2007 prima instanță a suspendat judecarea cauzei, fiind dispusă efectuarea expertizei criminalistice grafoscopice, iar din motiv că Maria Varzari nu a îndeplinit solicitările expertului privind achitarea cheltuielilor de efectuare a expertizei, la 29 august 2008 examinarea pricinii a fost reluată.

Indică Ina Suvaca că pe parcursul examinării cauzei, Maria Varzari a depus cerere reconvențională solicitînd recunoașterea nulității testamentului, depunînd totodată și o plîngere la procuratură în privința notarului Iulia Lencuța, după care la 26 septembrie 2007 prima instanță a suspendat examinarea cauzei pînă la rămînerea irevocabilă a hotărîrii pe marginea plîngerii respective.

Menționează reclamanta că abia la 26 octombrie 2007 Judecătoria Orhei a reluat examinarea cauzei, cu toate că ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale pe marginea plîngerii Mariei Varzari în privința notarului Iulia Lencuța a fost emisă la 26 septembrie 2007.

Indică Ina Suvaca că la 29 noiembrie 2007 Judecătoria Orhei din nou a dispus efectuarea expertizei grafologice, iar la 04 februarie 2008 a fost întocmit raportul de expertiză grafologică.

Ulterior la 14 februarie 2008 prima instanță a reluat din oficiu examinarea pricinii, fixînd ședința de judecată pentru data de 21 martie 2008.

Afirmă reclamanta că la 21 martie 2008 Maria Varzari a solicitat efectuarea expertizei grafologice-psihiatrice complexe, iar la 04 aprilie 2008 primai instanță a admis demersul privind efectuarea expertizei respective, cu suspendarea examinării cauzei.

Menționează Ina Suvaca că la 13 noiembrie 2008 Centru Național de Expertize a solicitat de la Spitalul Clinic de Psihiatrie delegarea unui expert psihiatru, însă i-a fost refuzat și pînă la urmă materialele expediate în vederea efectuării expertizei au fost returnate instanței.

Susține Ina Suvaca că în legătură cu demisia judecătorului Sergiu Radu examinarea cauzei a fost repartizată judecătorului Sergiu Procopsiuc, iar la 29 septembrie 2008 judecarea cauzei a fost din nou suspendată și reluată în luna ianuarie 2009.

Ulterior la 16 februarie 2009 Judecătoria Orhei iarăși a dispus efectuarea expertizei grafologice-psihiatrice complexe, cu suspendarea examinării cauzei, iar la 06 mai 2009 a fost întocmit raportul de expertiză respectivă.

Afirmă reclamanta că prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 30 decembrie 2009 acțiunea Inei Suvaca a fost respinsă, iar cererea reconvențională a Mariei Varzari a fost admisă.

Indică Ina Suvaca că, examinarea cauzei în prima instanță a durat 2 ani, 7 luni și 19 zile.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2010 apelul depus de Ina Suvaca a fost respins cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 martie 2011 recursul declarat de Ina Suvaca a fost admis, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2010 și hotărîrea Judecătoriei Orhei din 30 decembrie 2009 cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

Menționează Ina Suvaca că la 15 aprilie 2011 pricina a parvenit la Judecătoria Orhei și repartizată spre examinare la 18 aprilie 2011.

Indică reclamanta că prin hotărîrea Judecătoriei Orhei din 31 octombrie 2011 acțiunea sa împotriva Mariei Varzari privind constatarea faptului acceptării succesiunii a fost admisă, iar acțiunea reconvențională a Mariei Varzari împotriva Inei Suvaca cu privire la recunoașterea nulă a testamentului, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil și a dreptului la rezerva succesorală a fost admisă parțial.

Susține Ina Suvaca că la 31 ianuarie 2012 Maria Varzari a depus cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Orhei din 31 octombrie 2011, iar judecarea apelului a

fost stabilit pentru data de 18 aprilie 2012, ședință care însă a fost amânată pentru data de 30 mai 2012.

Afirmă reclamanta că prin decizia Curții de Apel din 06 iunie 2012, apelul declarat de către Maria Varzari a fost admis cu casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Orhei din 31 octombrie 2011 cu emiterea unei noi hotărâri prin care a fost recunoscut dreptul de proprietate în calitate de moștenitor testamentar a Inei Suvaca asupra a 1/6 cotă-parte ideală din apartamentul nr. 83 din or. Orhei, str. M. Sadoveanu 32, precum și a Mariei Varzari asupra a 2/6 cotă-parte din același apartament.

Menționează Ina Suvaca că la 13 august 2012 a atacat cu recurs decizia Curții de Apel din 06 iunie 2012, iar la 04 septembrie 2012 și Maria Varzari a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 februarie 2013 ambele recursuri au fost considerate inadmisibile.

Prin urmare declară Ina Suvaca că judecarea pricinii a durat de la 11 mai 2007, pînă la 14 februarie 2012, adică 4 ani, 9 luni și 3 zile.

Solicită Ina Suvaca constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a pricinii civile intentată la cererea sa împotriva Mariei Varzari privind constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate, precum și acțiunea reconvențională a Mariei Varzari privind recunoașterea nulității testamentului, cu încasarea din contul statului în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 octombrie 2013 acțiunea a fost admisă parțial (f.d. 83, 86-88).

S-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantului la judecare în termen rezonabil a pricinii civile, cu încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul Inei Suvaca echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral în mărime de 15000 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 1600 lei, iar în total 16600 lei.

În rest pretențiile au fost respinse.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2014 apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova a fost respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 octombrie 2013 (f.d. 138, 139-147).

La 21 august 2014 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recurs solicitînd casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că la 22 iulie 2014 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 21 mai 2007 (f.d. 148).

La dosar nu este anexată dovada recepționării de către părți a deciziei instanței de apel, însă Ministerul Justiției al Republicii Moldova în cererea de recurs a indicat că a făcut cunoștință cu decizia recurată la 27 iulie 2014, fapt confirmat prin informația de pe coperta dosarului, prin urmare recursul declarat la 21 august 2014 se consideră depus în termen.

În motivarea recursului a invocat că instanțele ierarhic inferioare au examinat pricina superficial, fiind încălcate normele de drept material și în concluzie au fost emise decizii ilegale.

Verificînd legalitatea hotărîrilor contestate, în limitele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 22 septembrie 2014, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 27 octombrie 2014 Ina Suvaca a depus referință prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil.

În conformitate cu art.439 alin.(3) codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificînd temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 432alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul menționează că, Ministerul Justiției al Republicii Moldova în cererea de recurs nu a invocat nici unul din temeiurile de declarare prevăzute la art.432 alin.(2), (3) sau (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Completul judiciar indică că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, fără a se examina temeinicia lor.

În acest sens, completul reiterează prin prisma jurisprudenței CEDO că „ ... art.6 parag.1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o

instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Totodată instanța de recurs reiterează și faptul că conform articolului 13 din Convenția Europeană recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept.

Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor argumentele recursului care sânt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios, la judecarea pricinii în ordine de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Novac

judecătorii

Oleg Sternioală

Tatiana Vieru